

מדינת ישראל

משרד החינוך

המינהל הפדגוגי

משרד החינוך

שורשי עמ"י :
עתיד, מורשת ויזמות
ח א ל ו "ם
חינוך אישי לצמיחה ומנהיגות

שאלה ראשונה
מאין הגעתי ?

מחנך יקר:

חוברת זו נכתבה במסגרת תוכנית חאלו"ם חינוך אישי לצמיחה ומנהיגות, במטרה להעניק למחנכים כלים מקצועיים לניהול שיח חינוכי סביב סוגיות של זהות, שורשים ועתיד. בשנים האחרונות ניצבה מערכת החינוך, כמו כלל החברה בישראל, בפני אתגרים מורכבים הנובעים מאיומים ביטחוניים בדרום (עזה), בצפון (לבנון, סוריה) ומרחוק (איראן, תימן). מציאות זו יצרה תחושות של דאגה ואי־ודאות, והציבה ביתר שאת את הצורך בשאלות יסוד: מאין באנו? מי אנו? ולאן פנינו מועדות? שאלות אלו מהוות את לב תוכנית חאלו"ם והן משתלבות באופן טבעי עם הנושא השנתי לשנת תשפ"ו: "שורשי עמ"י: עתיד, מורשת ויזמות".

המשך:

השאלות מחזקות את תפיסת הלמידה [בניהול עצמי SML](#) המזמינה את התלמיד להתבוננות, בחירה ולקיחת אחריות על דרכו אישית והלימודית. באמצעותן, נפתח מרחב עיסוק בזהות, שייכות וזמן המחבר בין עבר להווה ולעתיד ובכך מתגשם ייעודו של הנושא "שורשי עמי", המטפח אחריות אישית, מעורבות חברתית וחזון ערכי ומשמעותי לחוסן אישי וחברתי.

פעילות ראשונה: "מאין באתי?"

זום IN

על נוף ילדות

רקע: פעילות הכרות עם העבר הכוללת את כל ההתנסויות הרלוונטיות שצבר התלמיד בחייו, בחיי המשפחה שלו מהיום שהוא /היא זוכר/ת: חוויות בית ספר, משפחה, קהילה, חברים והחיים בכלל.

בדיקה זו מאפשרת לתלמיד:

- ✓ זיהוי ההשפעה של למידה בעבר על ההווה.
- ✓ הכרת דגמי חשיבה שהם נקודות חוזק עבור הפרט.
- ✓ זיהוי נקודות הבולמות את התלמיד בהווה, מידע קריטי לתכנון מטרות עתידיות.
- ✓ **קהל היעד:** תלמידים בתחילת העבודה על חוזה הלמידה (שנה ראשונה).

משך הפעילות: גמיש.

פעילות ראשונה: "מאין באתי?"

זום IN על נוף ילדות

מטרות הפעילות:

- ✓ העמקת ההיכרות בין חברי הקבוצה.
- ✓ העמקת ההיכרות של כל ילד עם עצמו.
- ✓ תמיכה בגילוי חוזקות ותחומי עניין.

הכנה לקראת הפעילות:

- ✓ כל תלמיד מתבקש: לצלם מקום שמייצג את ילדותו המוקדמת ולשלוח למורה
- ✓ לדוגמא: מאכל אהוב שמזכיר ילדות, בית של סבתא, גן שעשועים, תחפושת מהילדות, מילים לשיר מהילדות, חפץ שמזכיר את הילדות ועוד).

מהלך הפעילות

פתיח :

סבב "מה נשמע": כל משתתף במילה אחת אומר עם איזו תחושה/הרגשה הגעתי למפגש .

✓ המורה מציגה את התמונות שנשלחו אליה.

שלב א' - משחק התאמה :

התלמידים מנחשים מי צילם את התמונה.

המשך מהלך הפעילות

שלב ב': שיח -נקודות לדיון.

- ✓ תלמיד שרוצה יכול לשתף מה מיוחד בתמונה שבחר?
- ✓ איזה זיכרון משמעותי יש לו מאותו זום IN?
- ✓ מה הפך את הסיטואציה להיות משמעותית?
- ✓ את מה הוא היה רוצה להוסיף לתמונה/להוריד/לשנות?
- ✓ במידה והיה יכול להזמין מישהו לתוך התמונה מי זה היה ולמה?
- ✓ אם התמונה היתה עולה לאינסטגרם, איזה כותרת היית נותן לה?
- ✓ איזה תגובות בני המשפחה שלו היו רושמים עליה?

סבב סגירה: כל משתתף אומר במילה אחת, עם איזו תחושה הוא/היא יוצא/ת מהמעגל.

פעילות שניה: "קו חיים"-פעילות העמקת היכרות

קהל היעד :

תלמידים בתחילת העבודה על חוזה למידה (שנה ראשונה).

חדר מורים-פעילות להעמקת ההיכרות.

משך הפעילות :

גמיש.

מטרות הפעילות:

✓ העמקת היכרות.

✓ גילוי ושיתוף בחוזקות והצלחות.

פעילות שניה: "קו חיים" - פעילות העמקת היכרות

הכנה לקראת הפעילות :

□ כמה ימים לפני הפעילות לשלוח לכל תלמיד קובץ של רצועה/ציר, עם קו במרכז, שעליו למלא לפני השיעור.

□ על התלמיד להפוך את הקו לציר כרונולוגי של החיים שלו, לסמן עליו את השנים מרגע היוולדו ועד היום, ולסמן עליו 5 נקודות חשובות שקרו לו בחיים. (אירועים משמעותיים כגון: מעבר דירה, שינויים במשפחה, תחילת עיסוק בתחביב מסוים, מעבר מסגרת ו/או בי"ס, חופשה מיוחדת, הכרות עם חבר וכו').

קו החיים - המשך...

- **סבב פתיחה:** סבב "מה נשמע": כל משתתף במילה אחת אומר עם איזו תחושה/הרגשה הגעתי למפגש .
- כל אחד/אחת משתף/ת את האחרים בציר החיים שלו/ה. (ניתן להתחלק לזוגות/שלושות).
- דיון במליאה: המשתתפים מוזמנים לשתף בקבוצה: להדהד לשיתופים ששמעו ולהגיב .
- **סבב סגירה:** כל משתתף משתף עם איזו תחושה הוא יוצא/ת מהמעגל.

קו החיים-המשך...

דגשים למורה:

- ✓ לא להתעמת עם הילדים ו/או לדרוש לשתף, לא להלחץ. כל דבר בעתו.
- ✓ רצוי לקיים שיחה במפגש קודם שתעסוק באופן שבו צריך לשרטט את קו החיים-לחשוב ביחד אילו אירועים משמעותיים יש בחיים, ואיך זה ירגיש לשתף את התלמידים האחרים.
- ✓ לשמור על הילדים גם מ"חשיפת יתר" וגם מלגלוג.
- ✓ מומלץ מאוד וכדאי לעשות בכיתה פינה של קווי החיים של התלמידים.

פעילות שלישית: אינסטגרם בדקה.

פעילות של התמקדות בטוב

קהל יעד:

תלמידים בתחילת העבודה על חוזה הלמידה (שנה ראשונה)

משך הפעילות:

גמיש.

מטרות הפעילות:

1. העמקת היכרות.
2. זיהוי אזורי חוזק.
3. יצירה של תרבות חדשה: תרבות של התמקדות בטוב.

אינסטגרם בדקה-המשך...

✓ הכנה מקדימה לפעילות:

✓ יש לעדכן מראש את התלמידים להביא עיתונים, מספרים, דבק ותמונות למפגש.

✓ על המורה לשלוח /לחלק לתלמידים דפים עם לוגו של אינסטגרם שיהוו את לשונית "share".

✓ בדף האינסטגרם יש להקפיד שתהיה תמונה /סרטון עד דקה של:

משהו שהצלחתי בו, משהו שגיליתי שאני טוב בו, משהו שמסמל שמחה עבורי, משהו שהצלחתי ללמוד ממש טוב ואיך, משהו שהייתי רוצה לתרום מעצמי (ניתן כמה אופציות ולא חייב את כולם).

פתיח:

סבב "מה נשמע": כל משתתף במילה אחת אומר עם איזו תחושה/הרגשה הגעתי למפגש .

אינסטגרם בדקה-המשך...

יש להקצות זמן עבור התלמידים ליצירת דף

האינטוש הפרטי שלהם.

בסיום הפעילות חוזרים לדיון במליאה.

שאלות לדיון:

✓ איך זה מרגיש להתמקד בטוב?

✓ במה אתם גאים?

✓ את מי שיתפתם ברגעי הצלחה/שמחה?

✓ למה זה נחשב הצלחה/שמחה?

אינסטגרם בדקה-המשך...

המשך שאלות לדיון:

- ✓ למה זה נחשב הצלחה/שמחה בעיניכם?
- ✓ מי השותפים שלכם להצלחה/שמחה?
- ✓ במה הייתם רוצים להצליח?
- ✓ איזה חוויה/מיומנות הייתם רוצים להוסיף לדף?
- ✓ מה הייתם רוצים לשנות בדף ולמה?
- ✓ את מי הייתם רוצים לשתף בדף?
- ✓ מי הייתם רוצים שיעקוב אחרי הדף שלכם ולמה?

אינסטגרם בדקה: סיכום.

✓ **התמקדות בדברים החיוביים:** היום שוחחנו על רגעים שהצלחנו בהם, שהרגשנו טוב, שלמדנו, שתרמנו ועוד.

✓ לפעמים אנחנו בוחרים לא להתמקד בטוב ולראות את הדברים בצורה שלילית.

✓ **לפני שמסיימים: ניסוי חברתי קטן.**

✓ **חוק המספרים הגדולים:** על כל תלמיד לנסות לקלוע בכדור קטן (או דף מקומט) לפח, אסור להפסיק עד שמצליחים.

✓ **המסקנה:** אם ננסה פעם אחת, הסיכוי להצליח הוא נמוך, אך אם ננסה 30 פעמים הסיכויים שלנו יגדלו משמעותית.

✓ **ככל שננסה יותר ולא נתייאש - הסיכוי להצליח גדל!**

מערך לחדר המורים ראשון: מהיכן הגעתי?

קהל יעד:

חדר מורים

משך הפעילות:

גמיש.

מטרות הפעילות:

1. היכרות והעמקה של המדריך עם עם חדר המורים
2. הכרת השאלה הראשונה בחאלו"ם.

מערך לחדר המורים: "מהיכן הגעתי?"

➤ **סבב פתיחה:** סבב "מה נשמע": כל משתתף במילה אחת אומר עם איזו תחושה/הרגשה הגעתי למפגש.

➤ **הנחייה:** מיד נשמע את השיר: "זה התחיל בשני הורים" בכל פעם שהזמר אומר: אמא / אבא/הורים /סבא/סבתא /דודה /דוד וכו' יש לקום ולשבת בחזרה על הכסא .

➤ [קישור לשיר.](#)

המשך לחדר המורים "מהיכן הגעתי"?

הנחיה לקראת צפיה בסרטון:

➤ זהו את הרגשות שצפים בכם בזמן צפיית הסרטון.

➤ קישור לסירטון: כשהם עדיין כאן.

המשך

לחדר המורים "מהיכן הגעתי"?

דיון :

- איך הרגשתם בזמן הצפייה בסרטון?
- האם קיים משהו שהייתם רוצים לשנות?
- מה תאכלו לעצמכם היום כהורים?
- אם הייתה באפשרותכם לחזור בזמן, כיצד הייתם מתנהגים?
- האם הייתם רוצים לצפות בסרטון עם דמות /בן משפחה /קרוב?

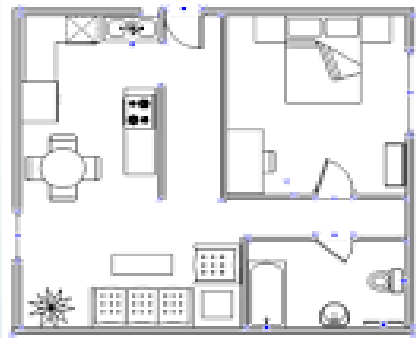
- השאלה מהיכן הגעתי מתעסקת במשפחה, בבית, בתחושת שייכות, באירועים מהעבר משמעותיים שקרו ועוד.
- כל אלה מעצבים את האנשים שאנחנו היום.

סבב סגירה:

כל משתתף משתף עם איזו תחושה הוא יוצא/ת מהמעגל.

מערך לחדר המורים שני: "מהיכן הגעתי?" "שרטוט בית ילדותי"

קהל יעד:

חדר מורים

משך הפעילות:

גמיש.

מטרות הפעילות:

1. היכרות והעמקה של המדריך עם עם חדר המורים
2. הכרת השאלה הראשונה בחאלו"ם.

מערך לחדר המורים שני: מהיכן הגעתי? "שרטוט בית ילדותי"

➤ הכנה מקדימה לפעילות:

דפים לבנים, טושים, מספריים, דבק וכו'.

➤ סבב פתיחה:

סבב "מה נשמע": כל משתתף במילה אחת אומר עם איזו תחושה/הרגשה הגעתי למפגש.

➤ הנחייה: שרטטו את בית ילדותכם (החדרים, הגינה, המטבח וכו').

➤ אם היה יותר מבית אחד, בחרו את זה אליו אתם מתחברים במיוחד, שמרגיש "בית".

מערך לחדר המורים שני: מהיכן הגעתי? "שרטוט בית ילדותי"

➤ שוחחו בזוגות על הנקודות הבאות:

1. האווירה בכל אחד מהחדרים התחושות שעולות בך כשאתה נזכר בו: בריחות, קולות, צבעים ואנשים שגרו בחדרים השונים.
2. באיזה חדר ספציפי נהגו בני הבית להתאסף?
3. כאשר הגיעה משפחה מורחבת, מי בדרך כלל הגיע? באיזה חדר התארחו? מה היה קורה אז?
4. האם היו בבית חדרים "אסורים" לכניסה עבורך?
5. האם היה לך מקום מיוחד בבית?

המשך

מערך לחדר המורים שני: מהיכן הגעתי?

"שרטוט בית ילדותי"

חזרה למליאה: שיתוף.

➤ המשתתפים מוזמנים לשתף בתובנות שלהם.

שאלות למליאה:

- נסו להיזכר באירוע ספציפי (חגים, ארוחות, ימי הולדת) שהתרחש בבית.
- מי עשה מה?
- מה הייתה המסורת? מה היה מיוחד עבורך?
- נסו להיזכר בפתגמים, מילים, אמונות שהיו מדוברות בשיחות המשפחתיות על ידי בני המשפחה.

סיכום

מערך לחדר המורים שני: "מהיכן הגעתי?" "שרטוט בית ילדותי"

- זכרונות ילדות, הבית, הדמויות, האנשים מעצבים לנו את העבר ומשפיעים בחלקם על ההווה.
- לכולנו יש זכרונות שמייצגים אושר / שמחה / עצב / פרידה / צחוק / כאב ועוד.
- השיתוף והשיח על זכרונות העבר עם הקולגות / חברים זה אקט מחבר / מקרב ומרגש.
- אקט דומה שקורה בין התלמידים הוא אקט שיעלה את תחושת המוגנות וישפר את תחושת האקלים בכיתה.

סבב סגירה:

כל משתתף משתף עם איזו תחושה הוא יוצא/ת מהמעגל.